

ANUL VII

FEBRUARIE 1937

Nr. 2.

Motto : *Fără cinste și legalitate asanarea
tării este imposibilă*

SIC COGITO...

REVISTĂ PERIODICĂ LUNARĂ

Director : D^R. VICTOR CORBUL. medic-colonel în retragere
Redactor : D^R. VICTOR CORBUL. CLUJ, Str. Gen. Grigorescu Nr. 16.

NB. Toată revista fiind scrisul meu, articolele nu sunt semnate aparte

Iubileul de 75 ani al „Casei Naționale“ din Cluj.

În curând se va sărbători jubileul de 75 ani al „Casei Naționale“ din Cluj, sau „Casina Română“ cum i se dicea pe vremuri. Scriu aceste șire nu din însărcinarea conducerii Casei Naționale, ori că membru în comitet, ci numai că simplu membru al ei, dar mai ales că fost membru al „Casinei Române“ — mama celei de azi — încă pe timpul când eram student la Universitatea din Cluj prin anii 1889/94.

Sărbările jubilară vor fi, cuget eu, cam modeste! . . . dar cine e de vină? Să o spunem deadreptul dela început: toată vina cade pe intelectualii de elită români din Cluj; ei și numai ei sunt de vină, dacă Casa Națională astăzi o duce cu greu, mai bine și vegetează, dar trăiește încă mulțumită unui mic număr

de intelectuali, cari își înțeleg datoria și au mai rămas ca membri ; încă nu o părăsesc ! . . .

Avem în Clujul românesc, capitală Daciei, superioare, cu care titlu ne mândrim la toate ocaziunile : o Universitate cu nenumărați profesori, 2 episcopii, 2 academii teologice, o Curte de Apel cu o mulțime de magistrați superiori, un Tribunal, o judecătorie urbană și una rurală, 2 licee pentru băeți, o academie de *înalte* studii de agricultură și una de *înalte* studii comerciale, o mulțime de alte instituții cu funcționari superiori, avocați, medici, mai multe bănci românești, etc., etc., toate acestea cu mii și mii de salariați și totuși din toată această numeroasă elită românească, abia avem vre-o 120—150 de domni înscriși ca membri la Casa Națională, cari așașicând susțin . . . cam cu greu . . . această Casă Naț. Oare să fie numai o neatenție din partea elitei intelectualilor români, ca să nu cugete, că înscrierea la Casa Națională e o „datorie“?... să privească numai la minoritari, cari au o mulțime de asociații culturale în Cluj, ba chiar și muncitorimea susține un „Cămin“ al ei și ce e mai mult are chiar și o frumoasă casă proprie ca local !... numai noi, falnicii dominatori ai Daciei superioare, ne mărginim la un local mai modest și ne mutăm aproape în fiecare an, căutând *nu* un local mai confortabil ci numai unul mai modest, respective mai ieftin!..

Comparându-ne cu minoritarii, trebuie să mărturisim cu jenă, că atâtea mii de intelectuali cu posibilități de a se înscrie ca membri la Casa Națională nu se înscriu, mai bine *dis întarție* de a se înscrie, ca să avem și noi un local corespunzător nivelului elitei noastre ; ori doară asceaptă cu toții ca Casa Națională să fie închisă, ca să fim pentru totdeauna de rîsul minoritarilor?... Eu nu-mi cam pot închipui așa ceva, poate că nu s'a făcut o propagandă corespunzătoare în privința aceasta ? . . . să admitem !..

Eu apelez deci, nu în numele Casei Naționale, ci în numele *datoriei* de intelectuali români de elită din Cluj, la toate forurile superioare și la căpeteniile instituțiilor enumerate mai sus eventual și la cele din întâmplare neamintite aci, ca în baza dreptului lor de șefi ai instituții, să influențeze *moralmente* asupra tuturor inferiorilor lor, cari ar fi în situația de a putea sacrifica fără vre-o încordare mai mare *cei 40 (di patruzeci) lei*, atât cât face cota lunară ca membru al Casei Naționale, ca să se înscrie ca membri !

Eu cuget, că dacă pe timpul, când eram student la Universitatea din Cluj, noi studenții români, aproape toți eram înscrși ca membri la Casina Română de pe atunci, — mama celei de ași, cum i-am ținut mai sus —, de sine se înțelege cu o tacsă mai redusă de 4 fl. anual, ceiace corespunde ași la 300—400 lei; și oare dacă noi studenții din modestul, ba trebuie să spun „prea modestul“ nostru buget total lunar de 20—25 fl. puteam plăti regulat tacsă de membru, oare elita intelectualilor români de acuma cu salarii de 10—15, 20, ba și mai multe mii de lei lunar, nu ar putea să sacrifice 40 lei lunar pentru Casa Națională... o sumă pe care o aruncă pentru un pachetel de cigarete ceva mai bune ??

Se poate că unul sau altul va ținut că nu are timp să cerceteze regulat Casa Națională... dar nu despre asta e vorba; e vorba de o datorie, e vorba de a susține, de a sprijini o Casă Națională, care să fie deamă de elita intelectualilor români din Cluj; chiar de ar veni numai odată pe an, dar scie că e membru al acestei instituții, că ajută la susținerea ei și mai scie că află acolo o lume aleasă!...

Dacă din cele câteva mii de intelectuali materialminte mai bine situați s'ar înscrie ca membri numai vreo 5—600 și și-ar plăti regulat cotisația, atunci Casa Națională ar putea să-și închiriaze un local de frunte, care să corespundă tuturor așteptărilor...

Am toată încrederea în șefii instituțiilor amintite mai sus și sum cu totul convins că vor premerge cu exemplu bun influențând în acest mod *moralmente* și asupra tuturor celorlalți, cărora cei 40 lei lunar nu le impune un prea mare sacrificiu, dar prin înscrierea lor ca membri vor aduce Casei Naț. un mare sprijin și vor fi și cu conștiința împăcată. că și-au făcut destul datorii lor de intelectual clujan!... deasemenea sum convins, că toți cei ce pot sacrifica cei 40 lei lunar, nu vor accepta influența morala a șefilor lor, ci se vor grăbi a se înscrie de bunăvoie ca membri...

Și ca închiere apelez încă odată la toată elita intelectualilor români din Cluj, ca să-și facă după putință datoria, iar dacă unul sau altul se va supăra pentru aceste șire a le mele, să nu se supere și pe Casa Naț. ori conducătorii ei, *ci să arunce cu piatra asupra mea, dacă sunt convinși că ar fi în drept a o face!*...

Tot din ale Ministerului Educații Naționale.

În „Curentul“ din 22 Ianuarie a. c. cetesc nesce publicațiuni de licitații, cari mă cam nedumeresc și anume 4 licitații separate la unul și acelaș edificiu — adăugire; le public în ordinea din diar:

1. instalații electrice la *aripa de vest a liceului Traian din Turnu-Severin* în valoare după devis de 127.105 lei;

2. construcția *aripei de vest la liceul Traian din T.-Severin* în valoare de 3.466.266 lei;

3. instalații sanitare la *aripa de vest a liceului Traian din T. Severin* în valoare de 325.851 lei;

4. instalație de încăldire centrală la *aripa de vest a liceului Traian din T, Severin* în valoare de 1.659.950 lei; adecă o singură aripă a unui liceu coastă 5.579.172 lei; ce va fi costând acest liceu în total și apoi instalația de încăldire centrală coastă $\frac{1}{2}$ prețul edificiului!... nu este cam bătător la ochi?...

Și într'un timp când se construiesc edificii așa scumpe, iar la alte școli se refac closetele și se acoper părății cu faianță, cheltuindu-se în acest scop 925.166 lei (la școala normală de băieți din Craiova veți „Curentul“ din 24 August 1936), pe atunei la noi în sat, comuna Zagra, județul Năsăud, servește ca școală un edificiu vechiu, neigienic, zidit încă pe timpul împărătesei Maria Teresia!... Oare Mult Stimat D-le Ministru al Educații Naționale nu s'ar putea da pentru edificarea unui modest local de școală la noi în sat barem $\frac{1}{2}$ din ceia ce s'a cheltuit pentru closetele cu faianță?...

Cred că o motivare mai amănunțită nu este necesară!... Domnule Ministru, faceți un gest nobil în folosul unei comune grănițeresci!...

